

KORSZERŐ ELLÉS-ELŐREJELZÉS

Összeállította: Dr. Orosz Szilvia

BEVEZETŐ

Tud-e a tehén telefonálni? A válasz az, hogy telefonálni nem tud, de sms-t és e-mailt küld. Ez ma már egy ilyen világ.... Féltetve a viccet, egy olyan eszközről van szó, amit Írországban fejlesztettek ki legelőn tartott húsmarhára,

de itthon is lehetne létjogosultsága. Egy ellést előre jelző eszközről van szó, ami sms-ben vagy e-mailen jelzi az elletősnek, telepvezetőnek, hogy hamarosan elleni készül a tehén.

ÍGY SZÜLETETT A MOOCALL

Az ellés-előrejelző eszköz a Moocall nevű cég egyik alapító tagjának, Niall Austinnek az ötlete volt, miután 2010-ben egy nehéz ellés következtében elveszített egy előhasi üszőt és egy borjút. Meggyőződése volt, hogy a farok mozgását mérő műszer jelezhetne volna a nehéz ellést. Ötletét a Moocall másik két alapítójával, Michael Stanleyvel és Emmet Savage-dzsel is megosztotta. Több hónapos kutatási és fejlesztési munka után megszületett a Moocall ellés-előrejelző eszköz.

Ezt követően azonban még szükségük volt egy megbízható telefonszolgáltatóra stabil térerővel, valamint később roaming lehetőséggel, hogy biztosíthassák az adatátvitelt a döntő pillanatban. A fejlesztésben a Vodafone segített. Szorosan együttműködve a Moocall-lal megtalálták a megoldást ahhoz, hogy a kapcsolat folyamatos legyen, és mindig megbízhatóan működjön, bárhol is van a tehén.

Az egyik feltaláló, Emmet Savage, a Moocall cég ügyvezető igazgatója (Fotó: James Flynn)

A MOOCALL ALKALMAZÁSA

A Moocall nevű eszközt a várható ellés előtt 1-4 nappal a tehen farkára kell felerősíteni. Vagy a nyilvántartás alapján várható ellési időpontnak megfelelően helyezük fel, vagy az ellés jelei alapján (a hazai tapasztalatok ezt erősítették meg) 1-2 nappal korábban rögzítjük a szenzort a farokra. A fark mozgását a szenzor érzékeli és az ellés előtti általános viselkedési jellemzőket figyelembe véve (adatbázis alapján) 2 órával előre jelzi a várható ellést. Majd bőgéssel jelzi, amikor a tehen ténylegesen elleni kezd. Okos kis eszköz, mert jelzi azt is, ha leesett, vagy ha tölteni kell. A jelzés történhet sms-ben okos és nem okos telefonra egyaránt, valamint e-mailben. Egyelőre angolul, de az üzenetek egyszerűek és nyelvtudás nélkül is jól értelmezhetőek a betanulást követően. Ha

pedig gmailre érkezik az e-mail üzenet, azt a Google le is tudja akár fordítani magyarra.

Ha az elletőst értesíti az eszköz, akkor mind a tehen, mind a borjú nagyobb biztonságban van.

- A nehézellésnél időben adott szakszerű segítségnyújtás megmentheti a tehenet és a borjat is.
- Ahol az ellés lefolyása normális, ott a borjú gyors ellátása (köldökfertőtlenítés, kolosztrumitítás) stb. lehet a másik, szintén fontos szempont.
- Különösen nagy termelésű tehen esetében kritikus, hogy az ivólé időben történő megítatása vagy drenselése csökkentheti az oltógyomorhelyzetváltozás vagy a ketózis kialakulásának kockázatát. Ami hatással lehet az egész laktációra.

KINEK LEHET EGY ILYEN ESZKÖZRE SZÜKSÉGE?

- Különösen az éjszakai ellések esetében lehet fontos, amikor korlátozott számú ember van a telepen. Valljuk be, az éjszakai műszak nem mindig éber. Különösen hasznos lehet egy sms egy nehéz üszőellés előtt, vagy amikor nagy értékű borjú születik.
- A kis létszámú telepeken, ahol kevés az ember, vagy a nagy létszámú telepeken, ahol sok a feladat, az elletősnek nappal más dolga is lehet, mint az ellést figyelni és az azt

követő feladatokat elvégezni. Például fejik az elletői teheneket, ellátják a korábban született borjakat, készítik a tápszert stb. telepmérettől függően. Így még nappal is hasznos lehet, ha tudja, hogy hány tehen és várhatóan mikor ellik le. Jobban be tudja osztani a munkáját.

- Menedzsment eszköz is, hiszen ellenőrizhető, hogy mikor jelzett a telefon és ahhoz képest mikor történt a segítségnyújtás vagy ellátás.

HAZAI TAPASZTALATOK

Jelenleg kisebb hazai telepeken van kipróbálás alatt az eszköz. A Tej 2007 Kft. Alsónémedin található tehenészeti telepén 3 eszköz működik jelenleg. Meg vannak vele elégedve. Nyáron havonta 20 ellésük van, télen 50. Ennél a cégnél 3 dolgozó kapja az üzenetet sms-ben. Elsősorban az éjszakai ellésnél találják hasznosnak, mivel a vezetőség tudja ellenőrizni az éjszaka történeteket, ami motiváló erővel bír. A tehen és a borjak ellátása így biztosabb. A kollégák szerint

az eszköz nem zavarja a tehenet, ütésálló és jól takarítható. Ők az ellés első látható jeleinél teszik fel a készüléket. Az eszközt a Kaposvári Egyetem Embrió-átültető Központjában is használják, és meg vannak vele elégedve.

Az eszköz nem helyettesíti az embert, de hatékonyan segítheti a dolgozókat és a menedzsment munkáját. Kevés a hazai tapasztalat, de biztatóak a kezdeti eredmények.